

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Farmaceutisch Consulent
deeltijd

Capabel Hogeschool

De kracht van
kennis.

BEOORDELINGSRAPPORT

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Farmaceutisch Consulent
deeltijd

Capabel Hogeschool

CROHO nr. 39209

Hobéon Certificering

Datum

12 maart 2020

Auditpanel

Mevrouw drs. B.E. Roemers

Mevrouw M.J. de Bruijn

De heer prof. dr. O.A.A.M.J. Timmermans

Mevrouw C. Versteeg

Secretaris

De heer drs. B. Verstegen

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	7
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	9
4.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	25
5.	AANBEVELINGEN	27
BIJLAGE I	Scoretabel	29
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	31
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	33
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	35

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Capabel Hogeschool
status instelling	Rechtspersoon voor hoger onderwijs
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	B Farmaceutisch Consulent
registratienummer croho	39209
domein/sector croho	Gezondheidszorg
oriëntatie opleiding	Hbo
niveau opleiding	Bachelor
Graad en titel	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240 EC (duur 36 maanden)
afstudeerrichtingen	geen ¹
locatie	Utrecht
variant	Deeltijd
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	23 januari 2020

¹ Het kader 2018 omschrijft opleidingstrajecten als volgt: 'afstudeerrichtingen, specialisaties, varianten, locaties en wettelijke vereisten die aan de betreffende opleiding zijn verbonden'.

2. SAMENVATTING

De hbo-bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent is een unieke (vervolg-)opleiding voor apothekersassistenten, die als inhoudelijk deskundige en intermediair tussen de apotheker en het team willen functioneren. Deze bacheloropleiding dicht het gat tussen mbo- en universitaire opleidingen op gebied van farmacologie.

De farmaceutisch consulent functioneert op het combinatievlak van farmacotherapie, interne en externe communicatie, zoals leidinggeven, consultvoering en interdisciplinaire samenwerking en projectmanagement.

Beoogde leerresultaten

Het panel komt tot het eindoordeel 'voldoet' voor standaard 1. De volgende argumenten liggen hieraan ten grondslag. De opleiding heeft een heldere visie op het beroep inclusief ontwikkelingen waartoe ze opleidt. Deze visie is vertaald in de beoogde leerresultaten. Via de relatie met de Dublin descriptoren en het implementeren van het *Canadian Medical Education Directives for Specialists* (CanMEDs)-model toont de opleiding aan dat de beoogde leerresultaten van hbo-bachelorniveau zijn én dat opleiding qua niveauiduiding aansluit op het (inter)nationale perspectief. De actieve rol van de beroepenveldcommissie zorgt voor het actueel blijven van de visie op het beroep en de daarbij behorende leerresultaten. Door de focus op beroepsrollen sluit de opleiding naadloos aan bij de Capabel onderwijsvisie, waarin leerprojecten met concrete werk- en/of praktijksituaties centraal staan. Onderzoek is op een fraaie manier vormgegeven, overeenkomstig de wens van het beroepenveld. Internationalisering heeft een passende plaats gekregen binnen de beoogde leerresultaten.

Programma

De opleiding heeft, via het werkplekleren, werken en leren geïntegreerd. Het panel vindt dit een goed doordacht concept. Voor de realisatie van dit concept is een nauwe band met het werkveld noodzakelijk. De opleiding realiseert dit op veel niveaus: via de werkveldcommissie, de grote betrokkenheid van apothekers als afstudeerbegeleider, werkplekbegeleider of examiner. Ook in het docententeam komt veel beroepservaring voor.

Door de grote betrokkenheid van het werkveld sluit het programma aan bij de actuele (internationale) ontwikkelingen en eisen.

Studenten verwerven beroepsvaardigheden via projecten, uitgevoerd op de eigen werkplek. Onderzoeksvaardigheden staan in het kader van verbetering van de patiëntenzorg.

Hierdoor worden de beroepsgerichte- en onderzoekscompetenties in een authentieke omgeving verworven, wat past bij de beroepsgerichte oriëntatie van het hbo.

Het panel constateert dat het programma het mogelijk maakt om passende onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren. Met betrekking tot standaard 2 (oriëntatie programma) luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

De vertaling van de beoogde leerresultaten via de CanMEDs-rollen en de leerlijnen naar leerdoelen van modules en projecten is naar het oordeel van het panel zorgvuldig en met gevoel voor realiteit gedaan. De rollen, competenties, leerdoelen en indicatoren zijn doordrongen van farmaceutische context. Het geheel van leerdoelen dekt de eindcompetenties goed af; elke competentie komt meerdere malen op verschillende niveaus van complexiteit terug in het programma. Het panel stelt vast dat de inhoud van het programma studenten de mogelijkheid biedt om de beoogde leerresultaten te bereiken. Met betrekking tot standaard 3 (inhoud programma) luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

De opleiding heeft een echt beroepsgericht programma, waarin de student een centrale rol speelt, stelt het panel vast. De opbouw van het programma en de terugkerende competenties op een steeds hoger niveau stellen de studenten in staat om de beoogde leerresultaten op bachelorniveau te bereiken.

Daarnaast constateert het panel dat het uitvoeren van nieuwe taken op de werkplek en de reflectie hierop niet alleen het verwerven van competenties stimuleert maar ook de student vraagt om een actieve rol te vervullen in het eigen leerproces. Naast de maandelijke fysieke lessen geeft de onderwijsleeromgeving studenten, via webinars, een andere mogelijkheid om een actieve rol te nemen in de vormgeving van het eigen leerproces.

Het panel is van oordeel dat invoering van meer keuzeruimte de actieve rol van de student in het eigen leerproces nog verder kan versterken.

De opbouw van het programma, met praktijkgerichte toetsing en reflectie, is conform de onderwijsvisie van Capabel Hogeschool. Met betrekking tot standaard 4 (vormgeving programma) luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

De voorwaarden om in aanmerking te komen voor vrijstelling van het eerste jaar en daarmee toegelaten te worden tot de opleiding beoordeelt het panel als realistisch, gezien de centrale plaats van de werkplek in de opleiding. De geringe uitval en goede slagingspercentages ondersteunen dit oordeel. Studenten ervaren de opleiding als zwaar maar *doable*. Met betrekking tot standaard 5 (aansluiting programma) luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Personeel

Het panel beoordeelt de ontwikkeling van de onderwijskundige bekwaamheid van docenten als een stap op de goede weg. Binnen het onderwijskundige model van de opleiding nemen de digitale leeromgeving en de toetsing via reflectieverslagen en assessments een belangrijke plaats in. Het panel beveelt de opleiding aan om de noodzakelijke deskundigheidsbevordering voor toetsing via reflectieverslagen en assessments in kaart te brengen en te faciliteren.

De inhoudelijke deskundigheid van het docententeam beoordeelt het panel als goed en de omvang van het team als toereikend. Met betrekking tot standaard 6 luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Voorzieningen

De digitale leeromgeving voldoet door de functies en mogelijkheden aan de eisen voor afstandsonderwijs, zo constateert het panel. De plannen om deze leeromgeving nog verder te ontwikkelen waardeert het panel. De huisvesting is van basisniveau en passend bij het onderwijsconcept. Hiermee wordt aan alle eisen van deze standaard voldaan stelt het panel vast. Met betrekking tot standaard 7 (huisvesting en materiële voorzieningen) luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Het panel is van oordeel dat de opleiding studenten in elke fase van de studie op passende wijze begeleidt. De begeleiding is afgestemd op de doelgroep en de studiefase en voorkomt studievertraging.

De informatievoorziening beoordeelt het panel als voldoende.

Met betrekking tot standaard 8 (studiebegeleiding en informatievoorziening) luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Kwaliteitszorg

De opleiding houdt de vinger aan de pols door op formele en informele wijze regelmatig te evalueren, de uitkomsten te analyseren en te vergelijken met de streefwaarden en zo nodig verbeteracties te formuleren en uit te voeren, zo constateert het panel. Bij de verbeteracties zijn relevante stakeholders goed betrokken. Wel ziet het panel nog ruimte om studenten wat meer te betrekken.

Via het managementoverleg en het jaarverslag laat de opleiding zien welke bijdrage zij levert aan de realisatie van strategische doelstellingen.

Dat een deel van de kwaliteitszorg een informeel karakter heeft kwalificeert het panel als passend bij de omvang en opzet van zowel de opleiding als de hogeschool.

Met betrekking tot standaard 9 luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Toetsing

De toetsing is goed doordacht opgezet en deugdelijk uitgevoerd, zo constateert het panel. De constructie en uitvoering van toetsen is gericht op kwaliteit, waarbij validiteit, transparantie en betrouwbaarheid gemonitord worden. De examencommissie speelt hierin een rol van betekenis. Studenten zijn van de eisen op de hoogte en de formatieve feedback (ook gegeven bij opdrachten die met een voldoende zijn beoordeeld) ondersteunt het leerproces van de student. Doordat de opleiding zich steeds verder ontwikkelt in het Capabel-model kan de examencommissie haar proactieve rol verder ontwikkelen. In dit kader doet het panel de aanbevelingen om de procedure voor het beoordelen van de onderzoeksvraag aan te scherpen en de beroepenveldcommissie te betrekken bij de borging van het eindniveau. Met betrekking tot standaard 10 luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Gerealiseerde leerresultaten

Het panel stelt vast dat het gerealiseerde niveau van de student van de opleiding Farmaceutisch Consulent van bachelorniveau is en dat dit niveau blijkt uit de behaalde resultaten voor (praktijk)opdrachten, uit de toetsen en uit het afgeronde afstudeerwerk. Studenten overstijgen daarmee het werk- en denkniveau van de gemiddelde apothekersassistent. Deze observatie werd door studenten, die het panel tijdens de audit sprak, bevestigd met de constatering dat zij tijdens de opleiding meer leidinggevende taken zijn gaan uitvoeren en dat hun visie op het vak en op patiëntenzorg verruimd was. Alumni zijn tevreden over hun studie en het werkveld is van oordeel dat afgestudeerden startbekwaam zijn.

Met betrekking tot standaard 11 luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

Algemene conclusie:

Het panel beoordeelt de bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent van Capabel Hogeschool als een sterk opgezette en uitgevoerde opleiding. Het panel heeft er vertrouwen in dat het gerealiseerd niveau nog verder zal stijgen nu studenten het verbeterde laatste jaar ingaan.

De belangrijkste aanbevelingen hebben betrekking op de beoordeling van de vraagstelling in afstudeeronderzoeken die volgens het panel aangescherpt mag worden en op de rol van de examencommissie die in ogen van het panel proactiever mag worden.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 12 maart 2020.

3. INLEIDING

Typering van de opleiding en plaats in de organisatie

De hbo-bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent is een unieke vervolgopleiding voor apothekersassistenten, die als inhoudelijk deskundige en intermediair tussen de apotheker en het team willen functioneren. De farmaceutische sector is in beweging; de focus op de (farmaceutische patiënten) zorg wordt steeds sterker. Daarmee neemt de ruimte voor een goed geschoolde hbo-professional toe.

De farmaceutisch consulent functioneert op het combinatievlak van farmacotherapie, interne en externe communicatie, zoals leidinggeven, consultvoering en interdisciplinaire samenwerking en projectmanagement. De opleiding valt binnen het domein Gezondheidszorg.

In 2017 is Saxion Next gestopt met de uitvoering van de bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent. Begin 2017 is overdracht aan Capabel Hogeschool voorbereid en vanaf september dat jaar heeft de doorstart plaatsgevonden. Er gingen gelijktijdig 61 deeltijd studenten van Saxion Next over naar Capabel Hogeschool. Hiervan zijn er inmiddels 33 afgestudeerd en 4 uitgestroomd zonder getuigschrift. De van Saxion Next overgenomen studenten hebben het onderwijsprogramma conform de oorspronkelijke opzet gevolgd.

Binnen de Capabel Hogeschool maakt de opleiding deel uit van het cluster Farmaceutisch, samen met vijf hbo bij- en nascholingstrajecten. Deze bij- en nascholingstrajecten bevatten veelal delen van de hbo-bacheloropleiding. De opleiding wordt alleen in Utrecht aangeboden. Door zich op een specifieke instroom te richten (zie ook de eerste aanbeveling van het vorige visitatiepanel) biedt de opleiding een drie jarig curriculum aan.

Uitgaande van het vastgestelde beroepsprofiel is de inrichting van de opleiding voor nieuw instromende studenten aangepast aan het Capabel Onderwijsmodel, waarin leerprojecten met concrete werk- en/of praktijksituaties centraal staan (zie ook standaard 1). In 2017 is Capabel begonnen aan herziening van het programma. Ten tijde van de audit waren de jaren 2 en 3 herzien (jaar 1 is vrijgesteld voor deze instroom).

Audit

Ten tijde van de audit waren er nog geen afgestudeerden van het vernieuwde programma. Hierdoor richt standaard 11, gerealiseerde leerresultaten, zich op de het curriculum van de periode van vóór de overname. In alle andere standaarden komt het huidige (en vernieuwde) "Capabel-curriculum" aan bod. De opleiding maakt deel uit van de visitatiegroep HBO Huid en Farma.

Vorige visitatie

Bij de vorige audit d.d. 5 december 2014 gaf het panel een aantal aanbevelingen de belangrijkste waren:

1. hanteer de volgende criteria voor vrijstelling van het propedeusejaar: (i) het mbo-4 diploma apothekersassistente; (ii) minimaal 2 jaar recente werkervaring; en (iii) bewijs van recent gevolgde nascholingen.
2. ontwikkel een langetermijnvisie waardoor de doelgerichtheid en de samenhang van onderwijsactiviteiten (zowel organisatorisch als inhoudelijk) vergroot worden;

Het panel is van oordeel dat de opleiding adequaat gereageerd heeft op de aanbevelingen. Bij de betreffende hoofdstukken komen de aanbevelingen en de reactie van de opleiding aan de orde.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld, het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. De uitgangspunten voor de inrichting van de opleiding passen bij de onderwijsvisie en het profiel van de instelling. De beoogde leerresultaten worden periodiek geëvalueerd.

Bevindingen

Beroep en ontwikkelingen

De Farmaceutisch Consulent (FC) vormt de schakel tussen apotheker en apothekersassistenten en geeft, in samenspraak met de apotheker, zelfstandig invulling aan de farmaceutische patiëntenzorg. De dienstverlening van de apotheek is de afgelopen 10 jaar wezenlijk gewijzigd. Het veld is flink in beweging en ziet een verschuiving naar meer preventie, meer eigen regie van de zorgbehoevende, uitgebreidere en complexere informatieverstrekking, individueel gerichte therapieën, snel wisselende en ontwikkelende medicatie en regelgeving en de gevraagde bewijslast van geleverde zorg. Hbo-opgeleide zorgverleners als de farmaceutisch consulenten zijn van groot belang bij ontwikkelingen in de hieraan gekoppelde dienstverlening. Farmaceutisch Consulenten zijn werkzaam in openbare-, poliklinische-, ziekenhuis- en dienstapotheken, en binnen huisartspraktijken, de farmaceutische industrie en opleidingen.

Beoogde leerresultaten

Het in 2009 vastgestelde beroepscompetentieprofiel (BCP) farmaceutisch consulent en de tien algemene hbo-competenties vormen het uitgangspunt van de beoogde leerresultaten.

De beoogde leerresultaten zijn: (i) Brede professionaliteit op het gebied van farmaceutische patiëntenzorg, (ii) Multidisciplinaire integratie, (iii) (Wetenschappelijke) toepassing, (iv) Transfer en brede inzetbaarheid, (v) Creativiteit en complexiteit in handelen, (vi) Probleemgericht werken, (vii) Methodisch en reflectief handelen, (viii) Sociale communicatieve bekwaamheid (ix) Basiskwalificatie voor management en (x) Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid.

De competenties zijn verder uitgewerkt, gerelateerd aan de Dublin descriptor en voorzien van indicatoren.

Zo is probleemgericht werken als volgt uitgewerkt: Als farmaceutisch consulent heb je diverse taken waarvoor je bekwaam moet zijn in het analyseren van problemen en ontwerpen van oplossingen. De indicatoren zijn: (i) Medicatiefouten analyseren en herhaling ervan voorkomen, (ii) Optimaliseren van de medicatie voor specifieke groepen patiënten, (iii) Oplossingen bedenken voor medicatieproblemen van individuele patiënten en (iv) Preventief handelen.

In 2015 heeft de opleiding het opleidingsprofiel, en daarmee de beoogde leerresultaten, verder aangescherpt om nog beter bij de ontwikkelingen in de branche te kunnen aansluiten. Hiertoe is aansluiting gezocht bij de 'Canadian Medical Education Directives for Specialists' (CanMEDS). Het CanMEDS-model wordt breed gedragen en toegepast in gezondheidszorgopleidingen en werkt met zeven elkaar deels overlappende beroepsrollen, waarbij de rol van 'medical expert' de centrale integrerende rol vertegenwoordigt.

In het opleidingsprofiel zijn de zeven (toekomstige) beroepsrollen voor de farmaceutisch consulent uitgewerkt, waarmee de opleiding direct aansluit op de apotheekpraktijk waarin de studenten werkzaam zijn.

Elke rol heeft onderliggende competenties oplopend in moeilijkheidsgraad per studiejaar.

Het panel beoordeelt de beoogde leerresultaten als helder uitgewerkt. Door de duidelijke integratie van het CanMEDs-model met de Dublin-indicatoren ontstaat een focus op de beroepsrollen en de daarmee samenhangende competenties. Het panel stelt vast dat de beoogde leerresultaten bachelorniveau representeren en dat via het CanMEDs-model aansluiting bij de (internationale) perspectief en het beroepenveld gevonden is. Door de focus te leggen op beroepsrollen en deze te combineren met de eigen praktijk sluit de opleiding direct aan op de onderwijsvisie en het profiel van Capabel Hogeschool waarin praktijkgericht en multidisciplinair leren centraal staat.

Rol beroepenveld

Het beroepenveld is nauw betrokken bij de verdere invulling van de beroepsrollen. In 2020 verwacht de opleiding een geactualiseerd beroepscompetentieprofiel en wil, in samenspraak met de beroepenveldcommissie, nieuwe resultaatgebieden definiëren. Uit de documentatie en de gesprekken met leden van de beroepenveldcommissie komt de rol van het beroepenveld als validerende partij én als sparringpartner voor zowel het curriculum als het vaststellen van de ontwikkelingen in de branche duidelijk naar voren.

Het beroepenveld speelt een actieve rol binnen de opleiding, zo stelt het panel vast. Naast validatie van de beoogde leerresultaten staan actuele ontwikkelingen, vormgeving van de rollen en resultaatgebieden en de evaluatie van de leerresultaten prominent op de agenda. Hiermee borgt de opleiding dat de beoogde leerresultaten aansluiten bij de actuele eisen van het beroepenveld en het vakgebied. Het beroepenveld stelde, in gesprek met het panel, dat er een duidelijke en groeiende behoefte aan farmaceutisch consulenten is; zowel in de rol van manager binnen de apotheek als in de rol van dienstverlener voor patiënten.

Onderzoek en internationalisering

Onderzoek heeft een duidelijke plaats gekregen binnen de twee beoogde leerresultaten (wetenschappelijke) toepassing en probleemgericht werken. Onderzoek wordt door de opleiding gedefinieerd als het toepassen van (nieuwe) wetenschappelijke kennis, het systematisch analyseren en onderzoeken van problemen en het genereren van oplossingen via onderzoek. Hiermee geeft de opleiding vorm aan de wens van het bedrijfsleven om (wetenschappelijk) onderbouwde informatie en bewijslast te genereren.

Internationalisering wordt niet expliciet benoemd in de beoogde leerresultaten. Wel heeft de farmaceutische industrie een internationale scope. Ook de klanten en werknemers van apotheken hebben een breed spectrum aan culturele kenmerken en waarden, waarmee het aspect diversiteit aan bod komt. In de competentie sociale communicatieve bekwaamheid is internationaal communiceren een van de indicatoren.

Onderzoek komt expliciet voor in de beoogde leerresultaten, waarbij de manier waarop deze competentie vormgegeven is naadloos aansluit bij de wensen van het werkveld. Het panel heeft waardering voor deze aanpak.

Het internationale aspect van farmaceutisch consulent komt, naast de internationale context van ziekten, behandelingen en medicijnen, mooi terug in de internationale communicatie. Het panel is van oordeel dat internationalisering hiermee op een passende plaats gekregen heeft in de beoogde leerresultaten.

Weging en Oordeel

Het panel komt tot het eindoordeel 'voldoet' voor standaard 1. Dit berust op de volgende redenen. De opleiding heeft een heldere visie op het beroep inclusief ontwikkelingen waartoe ze opleidt. Deze visie is vertaald in de beoogde leerresultaten. Via de relatie met de Dublin descriptors, en het implementeren van het CanMEDs-model toont de opleiding aan dat de beoogde leerresultaten van hbo-bachelorniveau zijn én dat opleiding aansluit op het (inter)nationale perspectief. De actieve rol van de beroepenveldcommissie zorgt voor het actueel blijven van de visie op het beroep en de daarbij behorende leerresultaten.

Door de focus op beroepsrollen sluit de opleiding naadloos aan bij de onderwijsvisie van Capabel Hogeschool.

Onderzoek is op een fraaie manier vormgegeven, overeenkomstig de wens van het beroepenveld. Internationalisering heeft een passende plaats gekregen binnen de beoogde leerresultaten.

4.2. Programma

Standaard 2 (programma-oriëntatie): Het programma maakt het mogelijk om passende (professionele of academische) onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren.

Toelichting NVAO: Het programma sluit aan bij de actuele (internationale) ontwikkelingen, eisen en verwachtingen in het beroepenveld en in het vakgebied. Academische vaardigheden en/of onderzoeks- en/of beroepsgerichte competenties krijgen invulling op een wijze die past bij de oriëntatie en het niveau van de opleiding.

Bevindingen

Ontwikkeling beroeps- en onderzoeksvaardigheden

Om studenten goed voor te bereiden op hun beroep heeft de opleiding vijf leerlijnen ontworpen, die samen zorgen voor een brede oriëntatie en alle relevante aspecten van het beroep aan bod laten komen. Deze zijn: (i) Medisch farmaceutische expertise, (ii) Mens & Communicatie, (iii) Farmaceutische patiëntenzorg management, (iv) Onderzoek & Afstuderen en (v) Praktijk & Professionele Ontwikkeling. Per studiejaar neemt de complexiteit van de inhoud en van de bijbehorende opdrachten in de vijf leerlijnen toe (stijging in Bloom-niveau). Via deze leerlijnen, die de samenhang vergroten, en via de visie op het beroep heeft de opleiding vormgegeven aan de aanbeveling om de samenhang te vergroten (aanbeveling 2).

Centraal in de opleiding staan de apothekerspraktijk en de persoonlijke ontwikkeling van de student in relatie tot de (CanMEDs-) competenties. Om beroepsvaardigheden efficiënt te ontwikkelen is het van belang dat de student het geleerde direct, en op een zinvolle manier kan toepassen in de eigen werkomgeving. Het is daarom van belang dat de opleiding weet wat er in het veld speelt en goed aansluit op de apothekerspraktijk. De opleiding heeft daartoe naast het intensieve contact met de beroepenveldcommissie ook nauwe banden met beroepsorganisaties als de KNMP, SBA en Optima Farma. Tevens legt de opleiding in alle leereenheden vakoverstijgende verbanden. Dit wordt versterkt door de inzet van een brede mix van apothekers, docenten en specifieke experts, met veel kennis van de apothekerspraktijk. Praktijkapothekers en senior Farmaceutisch Consulents voeren de examinering en afstudeerbegeleiding uit.

De werkplek (als apothekersassistent) is direct bij de opleiding betrokken. Enerzijds voeren studenten opdrachten uit en anderzijds heeft de apotheker de rol van bedrijfsbegeleider. Als voorbeeld de leerlijn Farmaceutische patiëntenzorg management. Deze leerlijn is doorontwikkeld naar aanleiding van de wens van studenten én van het werkveld om meer managementvaardigheden in het programma te brengen. In plaats van een theoretisch examen kwaliteitszorg krijgen studenten een praktijkopdracht waarin zij onder andere een interne audit uitvoeren in de eigen apotheek. Een ander deel van de opdracht bestaat uit het coachen van teamleden bij obstakels, weerstand en verandering. De beroepsvaardigheden zijn op deze wijze duidelijk in de beroepscontext gezet en zijn passend bij de oriëntatie en het niveau van de opleiding.

Onderzoek is een belangrijk onderdeel van de opleiding. De leerlijn Onderzoek & Afstuderen is verder ontwikkeld en komt nu in alle jaren van de opleiding terug in verschillende vormen. Centraal in deze leerlijn staat het verbeteren van de farmaceutische patiëntenzorg. De student leert om de huidige situaties in kaart te brengen en effectmetingen en probleemanalyses uit te voeren. De resultaten van het afstudeeronderzoek toetst de student aan resultaten van (inter)nationale publicaties.

Weging en oordeel: voldoet

De opleiding heeft, via het werkplekleren, werken en leren geïntegreerd. Het panel vindt dit een goed doordacht concept. Voor de realisatie van dit concept is een nauwe band met het werkveld noodzakelijk. De opleiding realiseert deze band op veel niveaus: via de werkveldcommissie, de grote betrokkenheid van apothekers als afstudeerbegeleider, werkplekbegeleider of examiner. Het panel constateert dat het beroepenveld nadrukkelijk betrokken is en duidelijk invloed heeft op het programma.

Ook in het docententeam komt veel beroepservaring voor.

Door de grote betrokkenheid van het werkveld sluit het programma aan bij de actuele (internationale) ontwikkelingen en eisen.

Studenten verwerven beroepsvaardigheden via projecten, uitgevoerd op de eigen werkplek.

Onderzoeksvaardigheden staan in het kader van verbetering van de patiëntenzorg.

Hierdoor worden de beroepsgerichte- en onderzoekscompetenties in een authentieke omgeving verworven, wat past bij de beroepsgerichte oriëntatie van het hbo.

Het panel constateert dat het programma het mogelijk maakt om passende onderzoeks- en beroepsvaardigheden te realiseren. Het eindoordeel van standaard 2 luidt daarmee 'voldoet'.

Standaard 3 (programma-inhoud): De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma

Bevindingen*Opbouw programma en leerdoelen*

In het programma staan de CanMEDs-rollen centraal. Leerjaar 1 valt onder de vrijstelling. De leerjaren 2 en 3 bevatten drie leerprojecten waarin de CanMEDs-rollen op het niveau van het betreffende studiejaar aan bod komen. Parallel aan de leerprojecten biedt de opleiding specifieke kennis, vaardigheden en attituden aan waarin zij de basis legt voor de overkoepelende beroepsrollen en competenties. De bij het leerproject en de modules aansluitende beroepsrollen en CanMEDs-competenties ontwikkelt de student verder in de eigen apotheek, via toepassing in de praktijk en praktijkopdrachten.

Leerjaar 4 heeft een leerproject, een onderzoeksproject met keuzemodulen en het afstudeerproject.

Jaar 2, bijvoorbeeld, bestaat uit de projecten (i) Geneesmiddelen en lichaam, (ii) De patiënt centraal en (iii) De apotheek als organisatie.

Bij het leerproject 'de patiënt centraal' biedt de opleiding pathofysiologie, nierfunctie & labwaarden, farmaceutische anamnese en communicatie aan. In dit project hebben de beroepsrollen farmaceutische zorgverlener en communicator de hoofdrol.

Per leerjaar zijn er voor de rollen leerdoelen en indicatoren geformuleerd. Eén van de leerdoelen van de farmaceutische zorgverlener in het tweede jaar is zorgvuldigheid. Het leerdoel is uitgewerkt in "is in staat ervoor te zorgen dat werkzaamheden op geordende en nauwkeurige wijze plaatsvinden, controleert het (eigen) werk op tekortkomingen en is gericht op het voorkomen van fouten." De indicatoren zijn (i) besteedt zorg aan de ander, (ii) besteedt zorg aan de uitvoering van het werk, (iii) is accuraat in de uitvoering van het werk; werkt netjes en nauwkeurig, (iv) komt afspraken na, (v) laat geen werk liggen en (vi) zorgt ook bij uitvoeren van routinewerk voor kwaliteit.

De leerdoelen zijn in de vijf leerlijnen weergegeven. Het panel heeft geconstateerd dat de leerdoelen van de vijf leerlijnen zowel dekkend zijn voor de invulling en beoordeling van de CanMEDs-rollen als voor de tien eindcompetenties.

In de leerlijn Medisch Farmaceutische Expertise bijvoorbeeld ligt de nadruk op de verdieping van de aanwezige kennis door explicieter in te gaan op de verbanden tussen de werking van het lichaam, de effecten van (infectie) ziektes en de bijbehorende (farmaco)therapeutische behandelopties en geneesmiddelen. Daarnaast komen patiëntencontact en patiëntenbeoordeling aan bod via individuele zorgplannen.

Per module zijn de leerdoelen van de leerlijn vertaald naar leerdoelen van de bijbehorende modulen en het leerproject.

Weging en Oordeel voldoet

De vertaling van de beoogde leerresultaten via de CanMEDs-rollen en de leerlijnen naar leerdoelen van modulen en projecten is naar het oordeel van het panel zorgvuldig en met gevoel voor realiteit gedaan. Hierdoor is een zeer effectief concept ontstaan. De rollen, competenties, leerdoelen en indicatoren zijn doordrongen van farmaceutische context. Het geheel van leerdoelen dekt de eindcompetenties goed af; elke competentie komt meerdere malen op verschillende niveaus van complexiteit terug in het programma. Het panel stelt vast dat de inhoud van het programma studenten de mogelijkheid biedt om de beoogde leerresultaten te bereiken. Het panel stelt vast dat de samenhang en de afstemming op de thema's uit het beroepenveld de laatste jaren duidelijk verbeterd zijn. Het oordeel van het panel betreffende standaard 3 luidt "voldoet".

Standaard 4 (programma-leeromgeving): De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde leerresultaten te bereiken.

Toelichting NVAO: De vormgeving van het programma draagt bij aan de realisatie van de beoogde leerresultaten. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten een actieve rol nemen in de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*). De inrichting van de leeromgeving past bij de onderwijsvisie van de instelling.

Bevindingen

Opbouw

De opleiding bestaat uit vier studiejaar.

Het eerste jaar is voor de specifieke doelgroep apothekersassistenten, met mbo-diploma, werkplek (als apothekersassistent) en twee jaar werkervaring, vrijgesteld.

Het tweede studiejaar is bedoeld om de student door middel van het vermeerderen van vakinhoudelijke kennis 'steviger' te laten worden in de praktijk. In de praktijk blijkt dat de student steeds vaker als vraagbaak fungeert en vergroot daarmee zijn aanzien in het team.

Hiermee legt de student de basis om in het derde jaar de noodzakelijke focus te leggen op de communicatie met de patiënt en andere zorgverleners.

Het laatste jaar is het ontwikkelingsjaar op weg naar het zelfstandig functioneren als beginnend zorgprofessional: kritische analyse, initiatief nemen, multidisciplinaire samenwerking, hoogwaardige farmaceutische zorg, kwaliteitsbevordering en leiding nemen.

Zoals het panel in standaard 3 opmerkt draagt de opbouw in complexiteit van de leerdoelen, praktijkopdrachten en competenties over de studiejaar bij aan het kunnen behalen van de einddoelen van de opleiding en aan de ontwikkeling van een zelfstandige zorgprofessional.

In het programma zit relatief weinig ruimte voor eigen keuze van de student. Volgens het panel is meer keuzeruimte wenselijk, al erkent het panel dat dat met het oog op de vele competenties die afgedekt moeten zijn en de ervaren studielast een uitdaging is. Het panel beveelt de opleiding aan om te onderzoeken of het mogelijk is meer keuzeruimte in het programma te implementeren.

Structuur en onderwijsvisie

De werkplek staat centraal in de vormgeving van het programma. Om werken en leren te kunnen combineren heeft de opleiding relatief weinig contacturen. In voorbereiding op de contacturen bestudeert de student zelfstandig de stof. Tijdens de lessen is er vooral aandacht voor de vragen van studenten en het toepassen van de stof in de praktijk. Mede door de inzet van voorbereidende opdrachten voor de lessen, past de student de lesstof thuis of in de apotheek toe of reflecteert erop. De opzet van de leerprojecten is steeds hetzelfde, waardoor de student weet waar deze aan toe is en een eigen leerstrategie kan ontwikkelen.

Doordat de studenten elke periode opdrachten op de eigen werkplek uitvoeren, nemen zij op actieve wijze deel aan de vormgeving van het eigen leerproces. De grote mate van zelfstudie versterkt deze rol. De zelfstandigheid van de student is eveneens onderdeel van de Studie Loopbaan Coach (SLC)-lessen en –begeleiding en modulen uit de leerlijnen Mens en Communicatie en Medisch Farmaceutische Expertise.

De werkplek speelt een belangrijke rol binnen de leeromgeving doordat de student nieuwe taken in de eigen apotheekpraktijk uitvoert en hierop reflecteert. De praktijkbegeleider is nauw bij deze praktijktaken betrokken en geeft tevens een adviesbeoordeling op de uitvoer en reflectie aan de hand van de bij de competentie behorende indicatoren. Op basis van het reflectieverslag, de adviesbeoordeling en het ontwikkelgesprek met de SLC bepaalt de opleiding of de student het gewenste beheersingsniveau van de competentie heeft behaald. Deze trapsgewijze opbouw, van praktijkgerichte toetsing van kennis, vaardigheden en attitude, naar ontwikkeling van en reflectie op de hogere, overkoepelende beroepscompetenties van de student is conform de onderwijsvisie van Capabel Hogeschool, waarin leerprojecten met concrete werk- en/of praktijksituaties centraal staan.

Ongeveer 75% van de lessen worden via webinars gegeven. Studenten waarderen dit in hoge mate, met name omdat het mogelijk is de webinars op een zelf gekozen tijdstip te volgen én omdat het mogelijk is om (delen van) webinars meerdere keren te bekijken.

Het panel vindt deze manier van onderwijs verzorgen een mooi voorbeeld van het bevorderen van de actieve rol van studenten in de vormgeving van het eigen leerproces. Daarnaast stelt het panel vast dat de opleiding erin geslaagd is om, ondanks het afstandsonderwijs, met de studenten een *community* te vormen.

Weging en Oordeel

Het panel is van oordeel dat de opleiding een echt beroepsgericht programma heeft, waarin de student een centrale rol speelt. De opbouw van het programma en de terugkerende competenties op een steeds hoger niveau stellen de studenten in staat om de beoogde leerresultaten te bereiken. Daarnaast constateert het panel dat het uitvoeren van nieuwe taken op de werkplek en de reflectie hierop niet alleen het verwerven van competenties stimuleert maar ook de student vraagt om een actieve rol te vervullen in het eigen leerproces. Naast de maandelijkse fysieke lessen geeft de onderwijsleeromgeving studenten, via webinars, een andere mogelijkheid om een actieve rol te nemen in de vormgeving van het eigen leerproces. Het panel is van oordeel dat invoering van meer keuzeruimte de actieve rol van de student in het eigen leerproces nog verder kan versterken.

De opbouw van het programma, met praktijkgerichte toetsing en reflectie, is conform de onderwijsvisie van Capabel Hogeschool. Het oordeel van het panel betreffende standaard 4 luidt "voldoet".

Standaard 5: Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Toelichting NVAO: De gehanteerde toelatingseisen zijn realistisch met het oog op de beoogde leerresultaten.

Bevindingen*Instream*

De opleiding richt zich exclusief op ervaren apothekersassistenten en biedt deze groep een driejarig programma aan. Voorwaarden om in aanmerking te komen voor vrijstelling voor het eerste jaar zijn: (i) diploma mbo 4-apothekersassistent, inclusief cijferlijst i.v.m. keuzedeel, (ii) na diplomering minimaal 2 jaar werkervaring als apothekersassistent (dus niet medewerker apotheek) met een omvang van minimaal 0,6 fte, (iii) referenties van de werkgever(s) waar deze werkervaring is opgedaan, (iv) relevante werk- of stageplek voor minimaal 2 dagen per week in apotheek bij aanvang en gedurende de opleiding.

Hiermee heeft de opleiding invulling gegeven aan aanbeveling 1 van het vorige visitatiepanel om de vrijstellingseisen aan te scherpen. De examencommissie beslist per aanvraag.

Het aanscherpen van de voorwaarden heeft een positief effect gehad op de daling van de uitval. Waar voor de aanscherping gemiddeld 23% van de instromende studenten uitviel, is dit teruggebracht tot gemiddeld 14% na de aanscherping. Ongeveer 75% haalt een voldoende resultaat voor de tentamens.

Studenten vinden het programma zwaar, maar wel te doen. De meeste studenten werken twee en een halve tot vier dagen per week en hebben dan twee en één tot twee en een halve dag in de week over voor lessen en opdrachten. Gezien het aantal opdrachten en de tijd die dat kost is een dag per week reëel, zo merkte een student op in gesprek met het panel.

De praktijkbegeleiding waarderen de studenten in hoge mate. Het panel beveelt de opleiding aan om de competenties meer te bundelen en twee in plaats van vier leerprojecten per periode in te roosteren. Het programma kan daarmee aan studeerbaarheid winnen en ervoor zorgen dat studenten minder studielast ervaren.

Uit de gesprekken met het beroepenveld kwam naar voren dat het beroepenveld de instroom graag verbreed zou zien (naar bijvoorbeeld ook instroom uit het voortgezet onderwijs). Het panel heeft begrip voor deze wens gezien de groeiende behoefte aan farmaceutisch consulenten, maar respecteert tegelijkertijd de keuze van de opleiding om de instroom te beperken tot mbo'ers met een werkplek als apothekersassistent. De huidige opzet van werken en leren vindt het panel waardevol en met instroom vanuit het voortgezet onderwijs zou dit onderwijsconcept onder druk komen te staan.

Weging en Oordeel voldoet

De voorwaarden om in aanmerking te komen voor vrijstelling van het eerste jaar en daarmee toegelaten te worden tot de opleiding beoordeelt het panel als realistisch, gezien de centrale plaats van de werkplek in de opleiding. De geringe uitval en goede slagingspercentages ondersteunen dit oordeel. Studenten ervaren de opleiding als zwaar, maar *doable*. Het panel komt tot het oordeel 'voldoende' voor standaard 5.

4.3. Personeel

Standaard 6: Het docententeam is gekwalificeerd voor de inhoudelijke en onderwijskundige realisatie van het programma en de omvang ervan is toereikend.

Toelichting NVAO: De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen. Het personeelsbeleid draagt daar aan bij. Er is voldoende personeel beschikbaar om de opleiding te verzorgen en de studenten te begeleiden.

Bevindingen*Deskundigheid en omvang docententeam*

Het docententeam bestaat omvat vier FTE en bestaat uit negentien personen. Vrijwel het gehele team beschikt over recente beroepservaring in het farmaceutisch domein. Het team bestaat uit docenten in loondienst en ZZP'ers. Ongeveer 70 % heeft masterniveau of hoger. Zowel uit de documentatie als uit de gesprekken met docenten en studenten kwam duidelijk naar voren dat het docententeam inhoudelijk goed gekwalificeerd is om de opleiding te verzorgen. Uit de gesprekken met studenten en docenten bleek eveneens dat er sprake is van een hecht team, dat goed samenwerkt. Het panel heeft er bewondering voor dat de opleiding daarin geslaagd is, terwijl de meeste docenten een geringe aanstellingsomvang hebben.

Naast docenten leveren ook de apothekers op de werkplek een significante bijdrage aan de begeleiding van de student. De opleiding is voornemens om het contact met de apothekers te intensiveren. Het panel vindt dit een goed initiatief en geeft de opleiding in overweging om de apothekers (via bijvoorbeeld de digitale leeromgeving) handvatten mee te geven voor beoordeling en begeleiding.

De onderwijskundige bekwaamheid van het team is in ontwikkeling. De opleiding stelt deskundigheidsbevordering deels verplicht en voldoet indien mogelijk aan verzoeken van docenten. In het team docenten heeft de helft de Basis Kwalificatie Examinering (BKE) of een vergelijkbare kwalificatie. Voor het schooljaar 2020 – 2021 wil de opleiding dat alle examinatoren en toetsconstructeurs de BKE of een gelijkwaardige kwalificatie bezitten. De opleidingscoördinator heeft deze kwalificatie al in bezit, evenals de leden van de examencommissie.

Afgelopen jaar zijn op verzoek twee masterstudies in onderwijsinnovatie en een promotietraject gehonoreerd en volgden meerdere docenten de interne opleiding "onderwijsprofessional".

De student docent ratio is 25: 1 (101 studenten op 4 FTE). Zowel docenten als studenten gaven in de gesprekken met het panel aan dat dit toereikend is om de opleiding te verzorgen.

Studenten zijn tevreden over de kwaliteit van de docenten en zeer tevreden over de grote praktijkkennis en de vele voorbeelden uit de praktijk. De kwaliteit van de begeleiding vinden studenten maar net voldoende (gem. score: 2,9 op vijfpuntsschaal, zie ook standaard 9)

Weging en Oordeel voldoet

Het panel beoordeelt de ontwikkeling van de onderwijskundige bekwaamheid van docenten als een belangrijke stap op de goede weg. Binnen het onderwijskundige model van de opleiding nemen de digitale leeromgeving en de toetsing via reflectieverslagen en assessments een belangrijke plaats in. Het panel beveelt de opleiding aan om de eisen op het gebied van didactiek die deze onderwerpen aan docenten stellen, in kaart te brengen en relevante professionaliseringsactiviteiten te faciliteren. De stimuleringsactiviteiten van de deskundigheid op de overige domeinen beoordeelt het panel als goed.

De inhoudelijke deskundigheid beoordeelt het panel als goed en de omvang van het docententeam als toereikend. Docenten opereren als team en werken goed samen.

Alle oordelen afwegend komt het panel op het oordeel 'voldoet' voor standaard 6.

4.4. Voorzieningen

Standaard 7: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Voorzieningen

De belangrijkste voorzieningen van de opleiding vormen de werkplek en de digitale leeromgeving.

De opleiding toetst of de werkplek voldoet.

De digitale leeromgeving MijnCapabel bevat studiematerialen als webinars, de mogelijkheid om externe bronnen te raadplegen en de faciliteit om interactief te zijn (zoals chatten). In de nabije toekomst wil de opleiding een rijkere leeromgeving creëren, met meer ruimte voor flexibiliteit, samenwerkend leren, discussies, visualisaties (van complexe problematiek). Hierbij kan het werken en leren meer geïntegreerd worden en kunnen studenten en docenten hun voortgang bewaken en toetsen, waardoor het leerresultaat van de student nog meer centraal komt te staan. Studenten gaven in gesprekken met het panel aan meer dan tevreden te zijn over de digitale leeromgeving.

De opleiding is gehuisvest aan de Australiëlaan 14-16 te Utrecht. Hier bevinden zich de collegeruimtes en een kleinschalige bibliotheek. Collegeruimten zijn voorzien van een flip-over, een beamer, een whiteboard en wifi.

Studenten beoordelen de huisvesting als voldoende. "De huisvesting voldoet en meer hoeft voor mij niet. We zijn hier zo weinig dat het zonde zou zijn om hier meer in te investeren" stelde een student in gesprek met het panel.

Weging en Oordeel voldoet

De digitale leeromgeving voldoet door de functies en mogelijkheden aan de eisen voor afstandsonderwijs, zo constateert het panel. De plannen om deze leeromgeving nog verder te ontwikkelen waardeert het panel. De huisvesting is van basisniveau en passend bij het onderwijsconcept. Hiermee zijn aan alle eisen deze standaard voldaan stelt het panel vast. Het oordeel van het panel betreffende standaard 7 luidt "voldoet".

Standaard 8: De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Toelichting NVAO: Studenten ontvangen een passende begeleiding (ook in het geval van een functiebeperking). De informatievoorziening van de opleiding is adequaat.

Bevindingen

Begeleiding

Een studieloopbaancoach (SLC) begeleidt de student individueel en in groepsverband bij studievoortgang, loopbaanontwikkeling en persoonlijke ontwikkeling. Coaching vindt plaats via individuele gesprekken, en ontwikkel- en reflectieopdrachten. De SLC is vaak het eerste aanspreekpunt voor zaken die bij een student leven. Ook voor individueel advies en voor begeleiding bij de planning en de aanpak van de studie kan de student terecht bij de studieloopbaancoach. Elke project heeft een SLC-moment. In gesprekken met het panel gaven studenten aan dat zij mondelinge communicatie met de SLC'er veelal verkiezen boven schriftelijke (mail). Het panel verzoekt de opleiding rekening te houden met deze wens. De opleiding heeft een beleidsplan opgesteld "Studeerbaarheid en toegankelijkheid voor studenten met een functiebeperking".

Desgewenst kan de student met de opleiding bespreken welke mogelijkheden en functiebeperkingen er zijn. Voor het aanvragen van extra faciliteiten heeft een student altijd een medische verklaring nodig.

Tijdens het afstudeerproject krijgen de studenten een inhoudelijk begeleider voor het opstellen van het Plan van Aanpak van het afstudeeronderzoek, de uitvoering van het onderzoek en het schrijven van de afstudeerscriptie. De afstudeercoördinator begeleidt de groep afstudeerders en fungeert tevens als aanspreekpunt.

Informatievoorziening

Voornaamste bron van informatievoorziening is de digitale leeromgeving MijnCapabel. De student vindt hier onder andere het programma (inhoud, opbouw en planning), te verwachten studielast, vereiste inzet, beoordelingscriteria, toetsresultaten, stage, procedures en roosters. Ook de SLC'er geeft informatie over wat er in een komende periode te gebeuren staat en wat er van de student wordt verwacht.

Weging en Oordeel voldoet

Het panel is van oordeel dat de opleiding studenten in elke fase van de studie op passende wijze begeleidt. De begeleiding is afgestemd op de doelgroep en de studiefase en voorkomt studievertraging. De informatievoorziening beoordeelt het panel als voldoende.

Het oordeel van het panel betreffende standaard 8 luidt "voldoet".

4.5. Kwaliteitszorg

Standaard 9: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Toelichting NVAO: De opleiding organiseert effectieve periodieke feedback die de realisatie van de beoogde leerresultaten ondersteunt. Bij bestaande opleidingen vinden geëigende verbeteringen plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige beoordeling. Hierbij worden passende evaluatie- en meetactiviteiten ingezet. De uitkomsten van deze evaluatie vormen aantoonbaar de basis voor ontwikkeling en verbetering. De opleiding legt intern verantwoording af over de bijdrage van de opleiding aan het realiseren van de strategische doelen van de instelling. Kwaliteitszorg verzekert realisatie van de beoogde leerresultaten. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissies, medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken. De ontwerpprocessen en de erkenning en borging van de kwaliteit van de opleiding zijn in overeenstemming met de ESG. De opleiding publiceert accurate, betrouwbare en voor de doelgroepen goed toegankelijke informatie over de kwaliteit van de opleiding.

Bevindingen

Enquêtes en andere feedback

Een belangrijk kwaliteitsinstrument is de hbo-spiegel, een digitaal evaluatie-instrument, waarin Capabel Hogeschool zelf bepaalt wat de vragen zijn. Per te evalueren thema bepaalt de opleiding welke populatie hierover relevante informatie te bieden heeft en wat de optimale frequentie en het optimale tijdstip van bevraging zijn.

De opleiding vergelijkt informatie uit enquêtes met de streefwaardes en plant eventuele acties. Deze informatie brengt de opleiding in het maandelijkse directieoverleg in.

Andere bronnen van feedback vormen de overlegstructuur (zoals opleidingsteams, examencommissie, overleg beroepenveldcommissie, vakgroepen, ontwikkelteams of operationeel overleg), gegevens uit exitgesprekken, klachten en gesprekken met begeleiders. Ook deze informatie komt op tafel in het managementoverleg en vindt, samen met de bijbehorende verbeteractie, zijn weg naar het jaarverslag van de Capabel Hogeschool.

Bevindingen uit het jaarverslag zijn:

1. De studielast wordt in het algemeen als zwaar ervaren (gem. score: 2,0 op vijfpuntsschaal).
2. De studiebegeleiding is nog een punt van aandacht en voor enige verbetering vatbaar (gem. score: 2,9 op vijfpuntsschaal).
3. De beoordelingstermijn van werkstukken wordt als 'te laat' beoordeeld (gem. score: 2,5 op vijfpuntsschaal). Ofschoon 2019 een lichte verbetering laat zien ten opzichte van 2018 (2,8 versus 2,5) behoeft dit aandacht.

Het management heeft op deze punten verbeteracties geformuleerd en monitort de uitvoering en de effecten.

Studenten gaven tijdens de gesprekken met het panel aan dat het niet altijd duidelijk is bij wie ze met een vraag of verbetersuggestie terecht kunnen en dat de terugkoppeling vanuit de opleiding te wensen over laat. De betrokkenheid van de BVC, de examencommissie en de beroeps- en brancheorganisatie Koninklijke Nederlandse Maatschappij ter bevordering der Pharmacie (KNMP) vindt het panel goed. Studenten kunnen wat sterker betrokken worden en studenten geven zelf ook aan daar behoefte aan te hebben.

Het panel beveelt de opleiding aan om studenten meer te betrekken bij de kwaliteitszorg.

Weging en Oordeel

De opleiding houdt de vinger aan de pols door op formele en informele wijze regelmatig te evalueren, de uitkomsten te analyseren en te vergelijken met de streefwaarden. Waar nodig worden verbeteracties geformuleerd en uitgevoerd, zo constateert het panel.

Bij de verbeteracties zijn vrijwel alle relevante stakeholders goed betrokken. De betrokkenheid van de studenten kan echter nog geïntensiveerd worden.

Via het managementoverleg en het jaarverslag laat de opleiding zien welke bijdrage zij levert aan de realisatie van strategische doelstellingen.

Dat een deel van de kwaliteitszorg een informeel karakter heeft kwalificeert het panel als passend bij de omvang en opzet van zowel de opleiding als de hogeschool.

Alle oordelen wegend komt het panel tot een "voldoet" voor deze standaard.

4.6. Toetsing

Standaard 10: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Kwaliteit toetsen

Capabel Hogeschool heeft toetsbeleid geformuleerd, waarin zij zowel de uitgangspunten als de visie op toetsen beschrijft. Uitgangspunt van toetsing is het kunnen bijsturen van het leerproces van de studenten en het vergaren van informatie over de toegevoegde waarde van het onderwijsproces.

De visie op toetsen is dat Capabel Hogeschool via toetsen de verantwoordelijkheid neemt voor de kwaliteit van de afgestudeerden, door transparant, valide en betrouwbaar te toetsen.

Het toetsbeleid bevat daarnaast zaken als een procedure voor toetsconstructie, kwaliteitscriteria voor toetsen en de kwaliteitsbewaking van toetsen. Daarnaast stelt Capabel Hogeschool dat ook de tussenniveaus gedefinieerd en getoetst worden.

In de opleiding vindt toetsing plaats in de vorm van kennistoetsen, het maken van product(en) binnen de centrale praktijkopdracht, het schrijven van een reflectieverslag en de beoordeling van de ontwikkeling van de student in de beroepspraktijk. De toetsvorm, de cesuur en de beoordelingscriteria staan in de bij het leerproject behorende studiemap.

Docenten leveren van de geconstrueerde toetsen een 'toetsdossier' in, dat bestaat uit de toetsmatrijs, de toets en het nakijk-/beoordelingsformulier inclusief de gehanteerde cesuur.

Het panel heeft toetsen, praktijkopdrachten en reflectieverslagen beoordeeld. Bij kennistoetsen maakt de opleiding gebruik van digitale toetsen. Deze worden op de leslocatie afgenomen.

Met de opleiding stelt het panel vast dat deze vorm van toetsen nog verder uitontwikkeld kan worden. Het panel vindt deze vorm van toetsen passend bij het onderwijsconcept.

Zowel de toetsen, de praktijkopdrachten als de reflectieverslagen beoordeelde het panel als passend bij het beoogde niveau en passend bij kenmerkende beroepssituaties. De beoordeelde toetsen waren conform de toetsmatrijs geconstrueerd en beoordeeld met behulp van het antwoordmodel. Dit laatste geldt ook voor de projecten en opdrachten. Doordat kennistoetsen digitaal afgenomen en beoordeeld worden en bij projecten en opdrachten de begeleider niet (mede) beoordeelt, is de beoordeling onafhankelijk.

Het panel concludeert dat de opzet en de uitvoering van het toetsstelsel van de opleiding goed is ontworpen en deugdelijk is uitgevoerd. Toetsen worden zorgvuldig geconstrueerd, de beoordeling is navolgbaar en de feedback bij projecten en opdrachten ondersteunen het leerproces van de student. Ook als een opdracht voldoende is, geeft de opleiding ruimschoots feedback en het panel complimenteert de opleiding daarmee.

Het panel kwalificeert de toetsing als valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de toetsing is via het toetsbeleid vastgelegd en de examencommissie controleert de uitvoering (zie verder examencommissie).

Afstuderen

De studenten ronden de opleiding af met een afstudeerproject, waarin alle onderdelen van de opleiding samenkomen. Het afstuderen begint met een onderzoeksvoorstel, dat een examiner beoordeelt. In het afstudeerproject voeren zij, begeleid door een afstudeerbegeleider, praktijkgericht onderzoek uit en leggen opzet, uitvoering en conclusies en aanbevelingen vast in een scriptie. De beoordeling door twee examinatoren vindt plaats aan de hand van een vastgesteld kader met beoordelingscriteria.

Na de beoordeling vindt een eindgesprek plaats, waarin de student het afstudeerwerk toelicht en verdedigt. De twee examinatoren beoordelen eveneens het eindgesprek. Het panel heeft vijftien afstudeerwerken bestudeerd. De beoordeling door de opleiding vindt het panel navolgbaar. De afstudeerhandleiding bevat volgens het panel alle benodigde informatie. In de gesprekken gaven studenten aan dat zij goed op de hoogte zijn aangaande de eisen aan het afstudeerproject en de beoordeling daarvan. Het panel komt tot de conclusie dat de eisen voor studenten transparant zijn en dat de beoordeling conform de beoordelingsmodellen uitgevoerd is. Zie verder examencommissie en standaard 11.

Examencommissie

De examencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het toetsing- en beoordelingsbeleid. Zij bewaakt de totstandkoming van een valide beoordelingskader en betrouwbare antwoordmodellen. Om de borgingsagenda van het eindniveau verder vorm te geven heeft de examencommissie de volgende verbetervoorstellen geformuleerd:

- Deskundigheidsbevordering toetsing & examinering (SKE, BKE, MC-toetsontwikkeling);
- Bijstelling 'Huishoudelijk Reglement-EC' alsmede 'Functieprofielen examenorganisatie';
- (proactieve) Analyse toetsresultaten;
- Intervisiebijeenkomsten examinatoren-FC;
- Intervisiebijeenkomsten toetsexperts/constructeurs diverse opleidingen (in afstemming met overige examencommissies).

Het panel is van oordeel dat de examencommissie relevante verbetermaatregelen voorstelt en stelt vast dat het moment nu aangebroken is voor de examencommissie om een nog proactievere rol te spelen. In dit kader doet het panel de volgende aanbevelingen:

- Scherp de procedure aan voor het beoordelen onderzoeksvraag. Het panel heeft geconstateerd dat de onderzoeksvraag in twee gevallen scherper geformuleerd had kunnen worden. Laat deze beoordeling uitvoeren door twee examinatoren.
- Betrek de beroepenveldcommissie (BVC) bij de borging van het eindniveau.

Weging en Oordeel voldoet

De toetsing is goed doordacht opgezet en deugdelijk uitgevoerd, zo constateert het panel. De constructie en uitvoering van toetsen is gericht op kwaliteit, waarbij validiteit, transparantie en betrouwbaarheid gemonitord worden. De examencommissie speelt hierin een rol van betekenis. Studenten zijn van de eisen op de hoogte en de formatieve feedback (ook gegeven bij opdrachten die met een voldoende worden beoordeeld) ondersteunt het leerproces van de student.

Doordat de opleiding steeds verder groeit in het Capabel-model kan de examencommissie haar proactieve rol verder ontwikkelen. In dit kader doet het panel de aanbevelingen om de procedure voor het beoordelen van de onderzoeksvraag aan te scherpen en de BVC te betrekken bij de borging van het eindniveau op meer metaniveau.

Met betrekking tot standaard 10 luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

4.7. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 11: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Afstudeerwerken en realisatie beoogde leerresultaten

Het panel heeft vijftien afstudeerwerken bestudeerd en beoordeeld. Bij dertien eindwerken was het panel het zonder meer eens met de gegeven voldoende; bij twee eindwerken had het panel in eerste instantie vraagtekens. De beoordeling van deze twee eindwerken is tijdens de audit besproken met leden van de examencommissie en met de beoordelaars van desbetreffende eindwerken. In beide gevallen constateerde het panel, samen met de beoordelaars en de examencommissie dat het probleem hoofdzakelijk in de onderzoeksvraag zat. Daar had meer bijsturing moeten plaatsvinden. Daarnaast bleek tijdens de gesprekken dat de twee kandidaten tijdens hun afstudeerpresentatie de examinatoren ervan hadden kunnen overtuigen dat hun werkelijke niveau hoger lag dan het niveau van hun scripties. Hieruit bleek voor het panel dat deze twee kandidaten in feite in het nadeel waren geweest doordat hun zwakke onderzoeksvragen goedgekeurd waren.

Na de auditgesprekken was het panel ervan overtuigd dat alle vijftien alumni terecht gediplomeerd waren.

Het panel constateert daarnaast dat de onderzoeken en de afstudeerscripties in ziekenhuisapotheken gemiddeld gezien een hoger niveau laten zien dan de overige scripties.

Werkveld en alumni

Het werkveld is tevreden over het niveau van de afgestudeerden. Alumni komen niet alleen in apotheken terecht, maar ook in andere delen van de farmaceutische zorg, zoals ketenzorg, apotheekketens of adviesbureaus. De alumni waren eveneens tevreden over de opleiding en de aansluiting ervan op de beroepspraktijk.

Weging en Oordeel voldoet

Het panel stelt vast dat het gerealiseerde niveau van de student van de opleiding Farmaceutisch Consulent van hbo-bachelorniveau is en dat dit niveau blijkt uit de behaalde resultaten voor (praktijk)opdrachten, uit de toetsen en uit het afgeronde afstudeerwerk. Ze overstijgen daarmee het werk- en denkniveau van de gemiddelde apothekersassistent. Studenten die het panel tijdens de audit sprak bevestigden deze constatering met de observatie dat zij tijdens de studie meer leidinggevende taken zijn gaan uitvoeren en dat hun visie op het vak en op patiëntenzorg verruimd was.

Alumni zijn tevreden over hun studie en het werkveld is van oordeel dat afgestudeerden startbekwaam zijn.

Met betrekking tot standaard 11 luidt het oordeel van het panel 'voldoet'.

4. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het panel heeft zich een goed beeld kunnen vormen van de opleiding dankzij de duidelijke en realistische documentatie en de open, eerlijke en prettige gesprekken. Het panel constateert dat de opleiding, sinds de overname door Capabel Hogeschool, zich sterk ontwikkeld heeft.

Het panel beoordeelt alle elf standaarden met 'voldoet' en komt daarmee, conform de beslisregels van de NVAO, tot het eindoordeel 'positief'.

Het panel adviseert de NVAO om de accreditatie van de bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent van Capabel Hogeschool te continueren.

5. AANBEVELINGEN

Het panel komt met de volgende aanbevelingen:

1. Onderzoek of het mogelijk is om meer keuzeruimte in het programma te implementeren.
2. Bundel de competenties en maak grotere projecten waardoor er twee in plaats van vier leerprojecten per periode ontstaan. Dat komt de studeerbaarheid van het programma ten goede.
3. Breng de noodzakelijke deskundigheidsbevordering voor het verder ontwikkelen van de digitale leeromgeving, assessments en reflectieverslagen in kaart en faciliteer deze.
4. Betrek studenten intensiever bij de kwaliteitszorg.
5. Scherp de procedure voor het beoordelen van de onderzoeksvraag aan. Laat de beoordeling van de onderzoeksvraag uitvoeren door twee examinatoren.
6. Betrek de Beroepenveld Commissie (BVC) bij de borging van het eindniveau op metaniveau.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen Capabel Hogeschool bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent deeltijd	
Onderwerpen / Standaarden	Oordeel
Beoogde leerresultaten	
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	voldoet
Programma	
Standaard 2. Oriëntatie programma	voldoet
Standaard 3. Inhoud programma	voldoet
Standaard 4. Vormgeving programma	voldoet
Standaard 5. Aansluiting programma	voldoet
Personeel	
Standaard 6. Kwalificaties personeel	voldoet
Voorzieningen	
Standaard 7. Huisvesting en materiële voorzieningen	voldoet
Standaard 8. Studiebegeleiding en informatievoorziening	voldoet
Kwaliteitszorg	
Standaard 9. Periodiek evalueren	voldoet
Toetsing	
Standaard 10. Toetsing	voldoet
Gerealiseerde leerresultaten	
Standaard 11. Leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

BIJLAGE II Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Uitgebreide Opleidingsbeoordeling t.b.v.

hbo-bacheloropleiding Farmaceutisch Consulent- Capabel Hogeschool

23 januari 2020

08.00 – 08.15	Ontvangst
08.15 – 09.00	Intern vooroverleg panel
09.00 – 09.45	Gesprek vertegenwoordigers directie/management en kwaliteitszorg
09.45 – 10.00	Intern overleg en wisselpauze
10.00 – 10.45	Gesprek Beroepenveldcommissie
10.45 – 11.00	Intern overleg en wisselpauze
11.00 – 11.45	Gesprek met docenten & SLC
11.45 – 12.00	Intern overleg en wisselpauze
12.00 – 13.00	Bestudering materiaal, lunchpauze en overleg
13.00 – 13.45	Gesprek studenten en alumni
13.45 – 14.00	Intern overleg en wisselpauze
14.00 – 14.45	Gesprek vertegenwoordigers examencommissie en examinatoren
14.45 – 15.45	Overleg en voorbereiding terugkoppeling
15.45 – 16.15	Terugkoppeling
16.15 – 17.00	Ontwikkelgesprek

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende deeltijd opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde "Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs" van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop een auditpanel zich bij de uitgebreide opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het panel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

Op basis van de door opleiding verstrekte documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de deeltijd variant.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon en NQA gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de panels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel.

Het auditteam ontving in totaal nul reacties.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende kader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief** indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief onder voorwaarden** indien standaard 1 voldoet en maximaal vijf standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het panel het opleggen van voorwaarden adviseert (zie aanvullende beslisregels voorwaarden).

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **negatief** indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoort/scoren;
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort;
- op een tot vijf standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het panel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- zes of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III Lijst geraadpleegde documenten

- Kritische zelfevaluatie Opleiding Farmaceutisch Consulent, 21 nov 2019
- Onderwijsmodel Capabel Hogeschool vs06
- Opleidingsmatrix Competenties en leerdoelen nov 2019
- Schematisch programmaoverzicht, nov 2019
- De FPZ-expert nader belicht_BFCD-UTR-1920
- KZE BFCD Leerlijnen, nov 2019
- OER bachelor Farmaceutisch Consulent nieuw, okt 2019
- Handboek toetsing en beoordeling vs02
- BFCD-LP10-11-12_Afst_Handleiding_UTR groep 22
- Overzicht van het ingezette personeel, nov 2019
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid)
- Jaarverslag examencommissie 2018 en 2019
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Representatieve selectie van handboeken en overig studiemateriaal

Het auditpanel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd. Om redenen van privacy zijn de namen van de afgestudeerden, hun studentnummers evenals de titels van de eindwerken hier weggelaten maar uiteraard wel bekend bij de secretaris van het auditteam, en daar eventueel op te vragen.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 12 augustus 2019 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Farmaceutisch Consulent (deeltijd) van Capabel Hogeschool onder het nummer 008700.

Naam visitatiegroep:	HBO Huid en Farma
----------------------	-------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit adviesrapport beschreven opleiding.

Naam	Korte functiebeschrijvingen
Drs. B.E. Roemers	Mevrouw Roemers is oprichter en eigenaar van Edu van nu onderwijsdiensten
Prof. Dr. O.A.A.M.J. Timmermans	De heer Timmermans is Lector Healthy Region aan HZ University of Applied Sciences en professor aan de Universiteit Antwerpen aan de faculteit Geneeskunde en Gezondheidswetenschappen en fellow onderzoeksgroep Centre for Research and Innovation in Care.
M.J. de Bruijn	Mevrouw De Bruijn is eigenaar van Apotheek Partners; een bureau voor IT-oplossingen voor apotheken.
C. Versteeg	Mevrouw Versteeg was student Farmakunde aan de Hogeschool Utrecht. Zij was lid van de opleidingscommissie, vorig jaar was zij voorzitter.
Drs. B. Verstegen	De heer Verstegen is door de NVAO getraind en geregistreerd secretaris en werkt bij Hobéon.

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Strategische dienstverlener voor kennisintensieve organisaties

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag

T (070) 30 66 800

F (070) 30 66 870

E info@hobeon.nl

I www.hobeon.nl